FINAVIA

Päivämäärä
14.1.2019

Asia nro
FINAVIA 2241

EDUSKUNNAN LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNTA

LiV@eduskunta.fi

Asiantuntijapyyntö 19.12.2018, HE265/2018 vp

Finavia Oyj:n asiantuntijalausunto – HE 265/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Finavia Oyj:ltä asiantuntijaa kuultavaksi ja kirjallista asiantuntijalausuntoa asiassa HE 265/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta.

Finavia on saanut samaa asiaa koskevan asiantuntijapyynnön myös eduskunnan talousvaliokunnalta.

Lausuttavana oleva lakiesitys panee Suomessa toimeen EU:n lentoliikenteen päästökauppaa koskevaa lainsäädäntöä. Suomella on hyvin vähän liikkumavaraa kansallisen lainsäädännön laatimisessa. Tässä lausunnossa Finavia siksi tarkastelee yleisesti lentoliikenteen päästöjen hallintatoimia ja niiden merkitystä.

Lentoliikennealalla on jo globaali päästöjen hallintajärjestelmä

Lentoliikenne on globaali toimiala, ja EU:n säätely ulottuu vain vähäiseen osaan alan päästöistä. Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) kautta valtiot ovat jo sopineet CORSIA-järjestelmästä, jonka kompensaatiomekanismien kautta kansainvälisen lentoliikenteen nettopäästöt jäädytetään vuosien 2019–2020 keskiarvon tasolle. Tämä koskee lentoja niiden maiden välillä, jotka ovat mukana CORSIA-järjestelmässä sen alusta lukien. Näitä maita oli joulukuussa 2018 yhteensä 77 ne kattavat lähes 80 % maailman kansainvälisestä lentoliikenteestä. Mukana on mm. Yhdysvallat. CORSIA:n kattavuus laajenee myöhemmin asteittain.

CORSIA-järjestelmä on tullut päästöjen monitoroinnin ja raportoinnin osalta voimaan 1.1.2019. Ensimmäinen päästöjen kompensointi on lentoyhtiöiden tehtävä vuonna 2024 koskien vuosien 2021-23 päästöjä suhteessa vuosien 2019-2020 päästötasoon.

Finavia Oyj
Lentäjäntie 3, PL 50
01531 Vantaa
2302570-2, Vantaa
www.finavia.fi
Vaihde: 020 708 000

Ohivalinta 020 708 2276
Sähköposti mikko.viinikainen@finavia.fi

EU:n päästökauppa on päällekkäinen järjestelmä CORSIA:n kanssa. Siitä huolimatta EU on päättänyt jatkaa sen toimintaa vuoden 2023 loppuun saakka.

Lentoliikenteen päästöt ovat noin 2% ihmistoiminnan hiilidioksidipäästöistä

Globaalit lentoliikenteen päästöt ovat IATA:n mukaan noin 860 miljoonaa tonnia CO_2. Tämä on noin 2% ihmistoiminnan hiilidioksidipäästöistä. EU:n lentoliikenteen päästökaupan piiriin kuuluvat päästöt olivat 2016 noin 60 miljoonaa tonnia. Vertailun vuoksi: Suomen fossiiliset hiilidioksidipäästöt ovat noin 40 miljoonaa tonnia.

Suomalaisten lentoyhtiöiden päästökaupassa ilmoittamat päästöt olivat noin 1,1 miljoonaa tonnia. Suomen kotimaan lentoliikenteen päästöt ovat noin 0,2 miljoonaa tonnia. Vertailun vuoksi: Suomen muun liikenteen päästöt ovat noin 11 miljoonaa tonnia.

Suomalaiset lentoyhtiöt ostavat EU:n päästöoikeuksia noin 12 miljoonalla eurolla

Päästöoikeuksia suomalaisille lentoyhtiöille jaettiin noin 0,5 miljoonan tonnin verran. Lentoyhtiöiden saaminen päästöoikeuksien ja raportoimien päästöjen välillä on noin 0,6 miljoonan tonnin ero. Tarvittavien päästöoikeuksien hankkimisen kustannus suomalaisille lentoyhtiöille on nykyisillä (noin 20 €/t CO_2) hinnoilla noin 12 miljoonan euron vuosittainen kuluerä.

Vain globaalit sopimukset vaikuttavat tehokkaasti päästöihin eri maanosissa

Lentoliikenteen päästöt kasvavat selvästi eniten EU:n ulkopuolisilla alueilla, erityisesti Aasian kehittyvissä talouksissa. Näiden maiden päästöjen saaminen mukaan nettopäästöjen vähentämiseen CORSIA:n kautta olisi globaalin lentoliikennetoimialan päästöjen vähentämisen kannalta merkittävästi tärkeämpää kuin EU:n sisäisten lentojen päästökauppajärjestelmä.

EU:n ja sen ulkopuolisten lentoyhtiöiden tasapuolisten toimintaedellytysten kannalta olisi tärkeää, että EU luopuu lentoliikenteen päästökauppajärjestelmästä mahdollisimman pian CORSIA:n kompensaatiomekanismien käynnistyessä vuoden 2024 alusta lukien. Lentoyhtiöt, joiden toiminnasta merkittävä osuus on EU:n päästökaupan piirissä, eivät ole samassa kilpailuasemassa EU:n ulkopuolisten maiden lentoyhtiöiden kanssa esimerkiksi siinä tapauksessa, kun EU-maan lentoyhtiö tarjoaa yhteyksiä Aasian ja Euroopan välillä siten, että niihin sisältyy vaihto EU-maan lentoasemalla. Lento EU:n alueella on päästökaupan piirissä, mutta suoraan Aasiasta EU-kohteeseen lentävän yhtiön lento ei ole. Kun kaikki valtiot ovat liittyneet CORSIA-järjestelmään, sama kasvavien päästöjen kompensaatiovaatimus koskee kaikkia lentoyhtiöitä kaikilla reiteillä.

Kansallisten päästöratkaisujen vaikutus on vähäinen
Lentoliikenteen valtio- ja EU-rajat ylittävästä luonteesta johtuen kansallisten taloudellisten ohjauskeinojen käyttö lentoliikenteen päästöjen hallinnassa ei ole tarkoituksenmukaista. Esimerkiksi lentoliikennepalvelujen käytön rajoittamiseen tarkoitettu vero merkitsisi kolmatta päällekkäinen ohjauskeinoa päästökaupan ja CORSIA:n lisäksi, ja olisi yksittäisen maan toimena lentoliikennetoimialan kokonaispäästöjen hallinnassa merkityksetön toisin kuin CORSIA-järjestelmä tulee olemaan.

Lentoasemat osana toimialaa ovat panostaneet päästöjen vähentämiseen
Lentoliikenne ei toimi ilman lentoasemia. Lentoasemien ylläpitämisen päästöt aiheutuvat pääasiassa terminaalien lämpöenergian käytöstä, eri toimintojen sähkön käytöstä sekä ajoneuvopolttoaineista. Finavia on panostanut rakennusten energiatehokkuuteen, uusiutuvan dieselin käyttöön ajoneuvoissa, aurinkosähkön tuotantoon ja tuulisähkön käyttöön sekä kompensoinut jäljelle jäävät päästöt. Kansainvälisen Airport Carbon Accreditation -ohjelman sääntöjen mukaisesti Finavialle on myönnetty sertifikaatti hiilineutraalista toiminnasta Helsinki-Vantaan lentoasemalla.

Lisätietoja Finaviassa antaa kestävän kehityksen johtaja Mikko Viinikainen (p. 020 708 2276, mikko.viinikainen@finavia.fi).

FINAVIA OYJ
Tekniikka & ympäristö

Mikko Viinikainen
kestävän kehityksen johtaja

Liitteet -

Tiedoksi
Toimitusjohtaja
Markkinointi ja viestintä
Tekniikka & ympäristö
Lakiasiat